

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เลขที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

## แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

## เรื่อง

การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าว  
ชุมชน อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

## คำชี้แจง

ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ฟังแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ต้องการ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

## ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

## 1. เพศ

( ) 1 ชาย ( ) 2 หญิง

## 2. อายุ.....ปี

## 3. ระดับการศึกษา

( ) 1 ไม่ได้รับการศึกษา ( ) 2 ประถมศึกษา  
( ) 3 มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) 4 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า  
( ) 5 สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ระบุ).....

## 4. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

( ) 1 ไม่เป็น ( ) 2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)  
( ) 2.1 กลุ่มเกษตรกร ( ) 2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร  
( ) 2.3 กลุ่มลูกค้า ธกส. ( ) 2.4 กลุ่มลูกค้าสหกรณ์  
( ) 2.5 อื่นๆ (ระบุ).....

## 5. การมีตำแหน่งทางสังคม

( ) 1 ไม่มี ( ) 2 มี  
( ) 2.1 กำนัน ( ) 2.2 ผู้ใหญ่บ้าน  
( ) 2.3 อบต. ( ) 2.3 ประธาน/กรรมการกลุ่มศูนย์ข้าว  
( ) 2.4 อสม. ( ) 2.6 อื่นๆ (ระบุ).....

## 6. ประสบการณ์ในการทำนาเป็นเวลา.....ปี

## 7. ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นเวลา.....ปี

## 8. การเข้ารับการฝึกอบรมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรจำนวน.....ครั้ง

9. ขนาดพื้นที่ทำนาทั้งหมดจำนวน.....ไร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)  
 ( ) 1 ของตนเอง .....ไร่ ( ) 2.เช่า.....ไร่  
 ( ) 3.อื่นๆ (ระบุ).....ไร่
10. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน
11. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการทำนา.....คน
12. ราคาขายเมล็ดพันธุ์ข้าวในรอบปีที่ผ่านมาโลกรัมละ.....บาท
13. รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวในรอบปีที่ผ่านมาเป็นเงิน.....บาท
14. รายได้จากการทำนาในรอบปีที่ผ่านมาเป็นเงิน.....บาท
15. รายจ่ายจากการทำนาในรอบปีที่ผ่านมา (มกราคม-ธันวาคม 2550) เป็นเงิน.....บาท
16. แหล่งเงินทุนในการทำนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)  
 ( ) 1 เงินทุนของตนเอง ( ) 4 รัฐบาล ธกส.  
 ( ) 2 ยืมญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้าน ( ) 5 รัฐบาลพาณิชย์  
 ( ) 3 กู้ยืมทุน ( ) 6 กู้กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์  
 ( ) 7 อื่นๆ (ระบุ).....

17. แหล่งและระดับการได้รับความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

| แหล่งความรู้                                         | ระดับความรู้ที่ได้รับ |     |         |      |            |
|------------------------------------------------------|-----------------------|-----|---------|------|------------|
|                                                      | มากที่สุด             | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 1. วิทยุ                                             |                       |     |         |      |            |
| 2. โทรทัศน์                                          |                       |     |         |      |            |
| 3. หนังสือพิมพ์                                      |                       |     |         |      |            |
| 4. วารสาร                                            |                       |     |         |      |            |
| 5. เพื่อนบ้าน                                        |                       |     |         |      |            |
| 6. พ่อแม่/ญาติพี่น้อง                                |                       |     |         |      |            |
| 7. นักวิชาการส่งเสริมระดับตำบล/อำเภอ                 |                       |     |         |      |            |
| 8. นักวิชาการส่งเสริมระดับจังหวัด                    |                       |     |         |      |            |
| 9. เจ้าหน้าที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืช                     |                       |     |         |      |            |
| 10. เจ้าหน้าที่ราชการหน่วยงานอื่น<br>(โปรดระบุ)..... |                       |     |         |      |            |
| 11. เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน<br>(โปรดระบุ).....           |                       |     |         |      |            |
| 12. หน่วยงานอื่น<br>(โปรดระบุ).....                  |                       |     |         |      |            |

## 18. แรงจูงใจในการเข้าร่วม โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร

| ประเด็น                                                    | ระดับแรงจูงใจ |     |         |      |            |
|------------------------------------------------------------|---------------|-----|---------|------|------------|
|                                                            | มากที่สุด     | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
| 1.ทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น                                 |               |     |         |      |            |
| 2.ทำให้มีเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี                           |               |     |         |      |            |
| 3.เมล็ดพันธุ์ข้าวขายได้ราคาดีกว่าข้าวเปลือก                |               |     |         |      |            |
| 4.ได้รับเกียรติยกย่องด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว            |               |     |         |      |            |
| 5.ทำให้เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร                             |               |     |         |      |            |
| 6.เป็นผู้นำในการทำนา                                       |               |     |         |      |            |
| 7.ได้รับความภาคภูมิใจในการทำงาน                            |               |     |         |      |            |
| 8.เป็นแหล่งเรียนรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของชุมชน        |               |     |         |      |            |
| 9.เป็นแหล่งกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวสู่ชุมชน                   |               |     |         |      |            |
| 10.วิธีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ยุ่งยากไปกว่าการทำนาทั่วไป |               |     |         |      |            |

## ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ..... ช่องถูกต้อง หรือ ..... ช่องไม่ถูกต้อง ตามที่เกษตรกรตอบคำถาม

| ประเด็นความรู้                                                                                           | ถูกต้อง | ไม่ถูกต้อง |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------|
| 1. การไถและคราดทำเพื่อทันทดินโดยไม่ต้องหมักก็สามารถกำจัดข้าวเรือได้หมด                                   | .....   | .....      |
| 2. แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต้องแบ่งเป็นแปลงย่อยๆ เพื่อสะดวกในการตรวจคัดพันธุ์ปน                           | .....   | .....      |
| 3. เมล็ดพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกเพื่อเก็บไว้ทำพันธุ์ต้องได้มาตรฐานเมล็ดพันธุ์                               | .....   | .....      |
| 4. เมล็ดพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์                                       | .....   | .....      |
| 5. อัตราเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับนาหว่านน้ำตม คือ 20-25 กิโลกรัมต่อไร่                                | .....   | .....      |
| 6. เมล็ดพันธุ์ข้าวไม่จำเป็นต้องคลุกสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราเพราะเชื้อราไม่สามารถติดมากับเมล็ดพันธุ์ได้ | .....   | .....      |
| 7. การตรวจคัดพันธุ์ปนข้าวในระยะกล้าก็สามารถทำได้                                                         | .....   | .....      |
| 8. การเจริญเติบโตของข้าวระยะแตกกอไม่สามารถกำจัดพันธุ์ปนได้                                               | .....   | .....      |
| 9. การกำจัดพันธุ์ปนระยะออกดอกคือถอนต้นที่ออกดอกก่อนพุ่งสูงกว่าปกติทิ้ง                                   | .....   | .....      |
| 10.ระยะโน้มรวง ไม่สามารถตรวจคัดพันธุ์ปนได้เพราะสังเกตความแตกต่างของลักษณะประจำพันธุ์ไม่ได้               | .....   | .....      |
| 11.ระยะสุกแก่ไม่สามารถตรวจคัดพันธุ์ปนได้เพราะลักษณะสีของเมล็ดข้าวเมื่อสุกแก่ไม่แตกต่างกัน                | .....   | .....      |

| ประเด็นความรู้                                                                      | ถูกต้อง | ไม่ถูกต้อง |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------|
| 12. การระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนการเก็บเกี่ยวประมาณ 10 วัน ช่วยให้ข้าวสุกแก่พร้อมกัน | .....   | .....      |
| 13. เครื่องเกี่ยวนวดก่อนเก็บเกี่ยวข้าวไว้ทำพันธุ์ต้องทำความสะอาด ทุกครั้ง           | .....   | .....      |
| 14. ข้าวบริเวณขอบแปลงนาที่ติดกับแปลงข้าวพันธุ์อื่นก็ใช้ทำเมล็ดพันธุ์ได้             | .....   | .....      |
| 15. เมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถตากบนพื้นดินได้โดยไม่ต้องรองด้วยมุ้งในลอนหรือผ้าพลาสติก    | .....   | .....      |
| 16. การตากเมล็ดพันธุ์ข้าวควรเกลี่ยข้าวให้หนาประมาณ 5 เซนติเมตร                      | .....   | .....      |
| 17. การตากข้าวจะต้องมีการเกลี่ยพลิกกลับเมล็ดข้าวที่ตากวันละ 3-4 ครั้ง               | .....   | .....      |
| 18. เมล็ดพันธุ์ข้าวควรตากลดความชื้นให้เหลือประมาณ 12 – 13 เปอร์เซ็นต์               | .....   | .....      |
| 19. เมล็ดพันธุ์ข้าวจะต้องทำความสะอาดคัดแยกสิ่งเจือปนก่อนบรรจุกระสอบ                 | .....   | .....      |
| 20. กระสอบที่บรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถวางบนพื้นได้โดยไม่ต้องรองด้วยไม้             | .....   | .....      |
| 21. กระสอบบรรจุเมล็ดพันธุ์ควรติดป้ายแสดงรายละเอียดให้ชัดเจน                         | .....   | .....      |
| 22. เมล็ดพันธุ์ควรเก็บรักษาในโรงเรือนที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก                          | .....   | .....      |

### ตอนที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ต้องการ โดยมีระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น ดังนี้

1 หมายถึง น้อยที่สุด

4 หมายถึง มาก

2 หมายถึง น้อย

5 หมายถึง มากที่สุด

3 หมายถึง ปานกลาง

| เทคโนโลยี                                                                    | ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น |     |     |     |     | การยอมรับนำไปปฏิบัติ |            |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----|-----|-----|-----|----------------------|------------|
|                                                                              | 1                             | 2   | 3   | 4   | 5   | ปฏิบัติ              | ไม่ปฏิบัติ |
| <b>1. การเตรียมดิน</b>                                                       |                               |     |     |     |     |                      |            |
| 1.1 การไถตะหลังเก็บเกี่ยวข้าวเพื่อไถกลบตอซังและกำจัดวัชพืช                   | ...                           | ... | ... | ... | ... | ( )                  | ( )        |
| 1.2 การไถน้ำเข้าแปลงนาล้างจากไถตะดาคนแล้ว                                    | ...                           | ... | ... | ... | ... | ( )                  | ( )        |
| 1.3 การปล่อยน้ำไว้ในนาพอชุ่มทิ้งไว้ประมาณ 15 วันเพื่อให้ข้าวเรือและวัชพืชงอก | ...                           | ... | ... | ... | ... | ( )                  | ( )        |
| 1.4 การไถแปรเพื่อกำจัดข้าวเรือและกำจัดวัชพืช                                 | ...                           | ... | ... | ... | ... | ( )                  | ( )        |
| 1.5 การทำเทือกหลังจากไถแปรหมักทิ้งไว้แล้วประมาณ 15-30 วัน                    | ...                           | ... | ... | ... | ... | ( )                  | ( )        |

| เทคโนโลยี                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ระดับการยอมรับเชิง<br>ความคิดเห็น |     |     |     |     | การยอมรับ<br>นำไปปฏิบัติ |                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----|-----|-----|-----|--------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 1                                 | 2   | 3   | 4   | 5   | ปฏิบัติ                  | ไม่<br>ปฏิบัติ |
| 1.6 การทำร่องระบายน้ำเพื่อระบายน้ำในนา                                                                                                                                                                                                                                                                     | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 1.7 การแบ่งพื้นที่แปลงนาออกเป็นแปลงย่อย                                                                                                                                                                                                                                                                    | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 1.8 การทำแปลงย่อยให้มีขนาดกว้าง<br>ประมาณ 5 เมตร                                                                                                                                                                                                                                                           | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| <b>2. การเตรียมเมล็ดพันธุ์</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                   |     |     |     |     |                          |                |
| 2.1 การทดสอบความงอกของเมล็ดข้าว<br>ก่อนนำไปเพาะปลูกโดยการสุ่มเมล็ดพันธุ์<br>จำนวน 100 เมล็ดมาเพาะและนับจำนวนเมล็ด<br>ที่งอกเกินร้อยละ 80                                                                                                                                                                   | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.2 การทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์โดยการสีฟัด                                                                                                                                                                                                                                                                   | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.3 การคัดแยกเมล็ดที่เป็นโรคออกโดยคัดเมล็ด<br>ที่มีสีดำออก                                                                                                                                                                                                                                                 | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.4 การคัดแยกเมล็ดที่มีสีผิดปกติออก                                                                                                                                                                                                                                                                        | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.5 การใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ข้าวนาหว่านน้ำตม<br>ประมาณ 20-25 กิโลกรัมต่อไร่                                                                                                                                                                                                                                  | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.6 การคัดเมล็ดที่ลีบ เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์ออก<br>โดยใช้น้ำเกลือแกงขนาดความเข้มข้นที่ 5%<br>ทดสอบโดยใช้ไข่ไก่ลอยในสารละลาย<br>ดังกล่าวให้ส่วนที่โผล่พ้นน้ำขึ้นมาเป็น<br>วงกลมมีขนาดประมาณเท่าเหรียญห้าบาท<br>แล้วทดสอบนำเมล็ดใส่ลงไปซึ่งเมล็ดสมบูรณ์<br>จะจมน้ำแล้วล้างทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์<br>ก่อนนำไปปลูก | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.7 การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา<br>ผสมน้ำแช่เมล็ดพันธุ์ข้าว                                                                                                                                                                                                                                           | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.8 การนำเมล็ดพันธุ์ไปแช่น้ำทิ้งไว้<br>ประมาณ 12 ชั่วโมง                                                                                                                                                                                                                                                   | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 2.9 การห่อหุ้มเมล็ดพันธุ์(ที่แช่น้ำแล้ว 12 ชั่วโมง)<br>ด้วยกระสอบป่านประมาณ 24-36 ชั่วโมง                                                                                                                                                                                                                  | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |

| เทคโนโลยี                                                                                                                                                                                                                                           | ระดับการยอมรับเชิง<br>ความคิดเห็น |     |     |     |     | การยอมรับ<br>นำไปปฏิบัติ |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----|-----|-----|-----|--------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                     | 1                                 | 2   | 3   | 4   | 5   | ปฏิบัติ                  | ไม่<br>ปฏิบัติ |
| <b>3. การตรวจตัดพันธุ์ปน</b>                                                                                                                                                                                                                        |                                   |     |     |     |     |                          |                |
| 3.1 การตรวจตัดพันธุ์ปน ครั้งที่ 1 ระยะกล้า<br>คือ 1-20 วันหลังจากหว่าน โดยตรวจสอบสีของ<br>โคนต้นกล้าถ้าสีผิดปกติจากต้นกล้าส่วน<br>ใหญ่หรือต้นที่เป็นโรคให้ถอนทิ้ง                                                                                   | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 3.2 การตรวจตัดพันธุ์ปน ครั้งที่ 2 ระยะ<br>แตกกอคือ 30-40 วัน หลังจากหว่าน โดย<br>สังเกตลักษณะการแตกกอ การชูใบ ขนาด<br>ของใบ ความสูง หากพบต้นที่สูงผิดปกติ<br>ให้ถอนทิ้งทันที                                                                        | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 3.3 การตรวจตัดพันธุ์ปน ครั้งที่ 3 ระยะข้าว<br>ออกดอกคือ 75-80 วัน หลังจากหว่าน โดย<br>ตรวจสอบความสูงของต้นข้าวในระยะออก<br>ดอก ความสม่ำเสมอของการออกดอก สี<br>ของดอก และขนาดของเกสรตัวผู้มีความ<br>ยาวหรือสั้นแตกต่างจากส่วนใหญ่ถ้าพบให้<br>ตัดทิ้ง | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 3.3 การตรวจตัดพันธุ์ปน ครั้งที่ 4 ระยะข้าว<br>โน้มรวงคือ 90-100 วัน หลังจากหว่าน โดย<br>ตรวจสอบต้นข้าวที่มีการโน้มรวงไม่<br>สม่ำเสมอ รวงและใบงอผิดปกติ ถ้าพบให้<br>ตัดทิ้ง                                                                          | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |
| 3.5 การตรวจตัดพันธุ์ปน ครั้งที่ 5 ระยะข้าว<br>สุกแก่คือ 3-5 วัน ก่อนเก็บเกี่ยว โดยตรวจสอบ<br>ความสุกแก่ของรวงข้าว ถ้ามีการสุกแก่ช้า<br>กว่าส่วนใหญ่ให้ตัดทิ้ง                                                                                       | ...                               | ... | ... | ... | ... | ( )                      | ( )            |

| เทคโนโลยี                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ระดับการยอมรับเชิง<br>ความคิดเห็น |   |   |   |   | การยอมรับ<br>นำไปปฏิบัติ |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---|---|---|---|--------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1                                 | 2 | 3 | 4 | 5 | ปฏิบัติ                  | ไม่<br>ปฏิบัติ |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                   |   |   |   |   |                          |                |
| <b>4. การเก็บเกี่ยวข้าว</b><br>4.1 การเก็บเกี่ยวข้าวระยะสุกแก่จัด<br>หลังระยะพลับพลึง คือ 30วันหลังข้าว<br>ออกดอก<br>4.2 การทำความสะอาดเครื่องเกี่ยวนวดข้าว<br>ก่อนใช้เก็บเกี่ยวข้าว<br>4.3 การทำความสะอาดกระสอบก่อนบรรจุ<br>เมล็ดพันธุ์ข้าว<br>4.4 การเก็บเกี่ยวข้าวด้วยเครื่องเกี่ยวนวดที่<br>ความเร็วไม่สูงเกินไป<br>4.4 การเก็บเกี่ยวข้าวด้วยเครื่องเกี่ยวนวดที่<br>ความเร็วไม่สูงเกินไป<br>4.5 การเก็บเกี่ยวข้าวบริเวณห่างจากขอบ<br>แปลงที่ติดกับข้าวพันธุ์อื่น อย่างน้อย 3<br>เมตร<br>4.6 การคัดแยกข้าวบริเวณขอบแปลงนา<br>ไม่นำไปทำเมล็ดพันธุ์<br><b>5. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว</b><br>5.1 การลดความชื้นเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เหลือ<br>ประมาณ 12-13 เปอร์เซ็นต์<br>5.2 การตากเมล็ดพันธุ์ข้าวบนมุ้งตาข่าย<br>ในล่อน หรือ ผ้าพลาสติก<br>5.3 การเกลี่ยเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ตากให้สม่ำเสมอ<br>5.4 การเกลี่ยเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ตากให้หนา<br>ประมาณ 5 เซนติเมตร<br>5.5 การพลิกเกลี่ยเมล็ดพันธุ์ข้าวขณะตากข้าว<br>วันละประมาณ 3-4 ครั้ง |                                   |   |   |   |   |                          |                |

| เทคโนโลยี                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ระดับการยอมรับเชิง<br>ความคิดเห็น |   |   |   |   | การยอมรับ<br>นำไปปฏิบัติ |                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---|---|---|---|--------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1                                 | 2 | 3 | 4 | 5 | ปฏิบัติ                  | ไม่<br>ปฏิบัติ |
| 5.6 การกองรวมเมล็ดพันธุ์ข้าวในช่วงตอนกลางคืน<br>5.7 การใช้วัสดุคลุมกองเมล็ดพันธุ์ข้าวในตอนกลางคืน<br>เพื่อ ป้องกันน้ำค้างและฝน<br>5.8 การทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์โดยใช้เครื่องสีฟัด ก่อน<br>บรรจุกระสอบ<br>5.9 การทำความสะอาดกระสอบบรรจุเมล็ด<br>พันธุ์ข้าวโดยการเป่ากระสอบหรือเก็บสิ่ง<br>คัดค้างในกระสอบออก<br>5.10 การติดป้ายที่กระสอบเมล็ดพันธุ์ข้าวโดย<br>มีชื่อเจ้าของแปลง วันเดือนปีที่เก็บเกี่ยว<br>พันธุ์ที่ปลูก<br>5.11 การแยกเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวใหม่<br>กับเมล็ดพันธุ์ข้าวเก่าไม่ปนกัน<br>5.12 การวางกระสอบเมล็ดพันธุ์บนพื้น<br>ที่รองด้วยไม้<br>5.13 การใช้ไม้รองกระสอบเมล็ดพันธุ์<br>สูงจากพื้นอย่างน้อย 15 เซนติเมตร<br>5.14 การเก็บกระสอบเมล็ดพันธุ์ข้าว<br>ไว้ในยุ้งฉางที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก<br>5.15 การสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยตัก<br>เมล็ดพันธุ์ข้าวทุกกระสอบแล้วนำมา<br>รวมกันเพื่อทดสอบความงอก<br>5.16 การทดสอบความงอกโดยการนำเมล็ด<br>พันธุ์ที่สุ่มมาโรยในตะกั่วจำนวน 100<br>เมล็ดโดยใช้กระดาษรองแห้งฉีกน้ำให้<br>ชุ่ม แล้วรอนับจำนวนเมล็ดที่งอกทำ<br>จำนวน 500 เมล็ด |                                   |   |   |   |   |                          |                |

**ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร**

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ต้องการโดยมีระดับความรุนแรง ดังนี้

1 หมายถึง น้อย

2 หมายถึง ปานกลาง

3 หมายถึง มาก

| ประเด็น                               | ระดับความรุนแรงของปัญหา |         |       |
|---------------------------------------|-------------------------|---------|-------|
|                                       | น้อย                    | ปานกลาง | มาก   |
| 1.การเตรียมดิน                        |                         |         |       |
| 1.1 การไถกลบตอซังทำได้ยาก             | .....                   | .....   | ..... |
| 1.2 ขาดน้ำในช่วงเตรียมดิน             | .....                   | .....   | ..... |
| 1.3 ขาดเครื่องมือในการเตรียมดิน       | .....                   | .....   | ..... |
| 1.4 ค่าจ้างในการเตรียมดินมีราคาสูง    | .....                   | .....   | ..... |
| 1.5 อื่นๆ(ระบุ).....                  | .....                   | .....   | ..... |
| 2.การเตรียมเมล็ดพันธุ์                |                         |         |       |
| 2.1 การคัดแยกเมล็ดพันธุ์มีความยุ่งยาก | .....                   | .....   | ..... |
| 2.2 วิธีการเตรียมมีความยุ่งยาก        | .....                   | .....   | ..... |
| 2.3 ไม่มีเวลาเตรียมเมล็ดพันธุ์        | .....                   | .....   | ..... |
| 2.4 ขั้นตอนการเตรียมยุ่งยาก           | .....                   | .....   | ..... |
| 2.5 อื่นๆ(ระบุ).....                  | .....                   | .....   | ..... |
| 3. การตรวจคัดพันธุ์ปน                 |                         |         |       |
| 3.1 การปฏิบัติต้องมีความชำนาญมาก      | .....                   | .....   | ..... |
| 3.2 ต้องใช้แรงงานมาก                  | .....                   | .....   | ..... |
| 3.3 ค่าแรงงานมีราคาสูง                | .....                   | .....   | ..... |
| 3.4 เกษตรกร ไม่เห็นความสำคัญ          | .....                   | .....   | ..... |
| 3.5 อื่นๆ(ระบุ).....                  | .....                   | .....   | ..... |
| 4. การเก็บเกี่ยวข้าว                  |                         |         |       |
| 4.1 การทำความสะอาดทำได้ยาก            | .....                   | .....   | ..... |
| 4.2 การเก็บเกี่ยวไม่ทันเวลา           | .....                   | .....   | ..... |
| 4.3 รถเกี่ยวข้าวมีน้อยในพื้นที่       | .....                   | .....   | ..... |
| 4.4 มีฝนตกในช่วงเก็บเกี่ยว            | .....                   | .....   | ..... |
| 4.5 อื่นๆ(ระบุ).....                  | .....                   | .....   | ..... |

| ประเด็น                         | ระดับความรุนแรงของปัญหา |         |       |
|---------------------------------|-------------------------|---------|-------|
|                                 | น้อย                    | ปานกลาง | มาก   |
| 5. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว   |                         |         |       |
| 5.1 ขาดลานตาก                   | .....                   | .....   | ..... |
| 5.2 ขาดเครื่องสีฟัดทำความสะอาด  | .....                   | .....   | ..... |
| 5.3 มีฝนตกไม่สามารถตากผลผลิตได้ | .....                   | .....   | ..... |
| 5.4 ขาดผู้ชำนาญในการเก็บผลผลิต  | .....                   | .....   | ..... |
| 5.5 อื่นๆ(ระบุ).....            | .....                   | .....   | ..... |

#### 4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร

1) ด้านการเตรียมดิน .....

.....

2) ด้านการเตรียมเมล็ดพันธุ์ .....

.....

3) ด้านการตรวจคัดพันธุ์ปน .....

.....

4) ด้านการเก็บเกี่ยวข้าว .....

.....

5) ด้านการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว .....

.....

ภาคผนวก ข.

แบบเฉลยคำตอบ

## เฉลยคำตอบตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร

| ประเด็นความรู้                                                                                               | ถูก         | ผิด        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------------|
| 1. การไถและคราดทำเพื่อทันทดินโดยไม่ต้องหมักก็สามารถกำจัดข้าวเรือได้หมด                                       | .....       | .. /.....  |
| 2. แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต้องแบ่งเป็นแปลงย่อยๆ เพื่อสะดวกในการ<br>ตรวจตัดพันธุ์ปน                           | .... /..... | .....      |
| 3. เมล็ดพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกเพื่อเก็บไว้ทำพันธุ์ต้องได้มาตรฐานเมล็ดพันธุ์                                   | .... /..... | .....      |
| 4. เมล็ดพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์                                           | .... /..... | .....      |
| 5. อัตราเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับนาหว่านน้ำตม คือ 20-25 กิโลกรัมต่อไร่                                    | ... /.....  | .....      |
| 6. เมล็ดพันธุ์ข้าวไม่จำเป็นต้องคลุกสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราเพราะเชื้อรา<br>ไม่สามารถติดมากับเมล็ดพันธุ์ได้ | .....       | ... /..... |
| 7. การตรวจตัดพันธุ์ปนข้าวในระยะกล้าก็สามารถทำได้                                                             | ... /.....  | .....      |
| 8. การเจริญเติบโตของข้าวระยะแตกกอไม่สามารถกำจัดพันธุ์ปนได้                                                   | .....       | ... /..... |
| 9. การกำจัดพันธุ์ปนระยะออกดอกคือถอนต้นที่ออกดอกก่อนฟุ้งสูงกว่าปกติทิ้ง                                       | ... /.....  | .....      |
| 10. ระยะโน้มรวง ไม่สามารถตรวจตัดพันธุ์ปนได้เพราะสังเกตความแตก<br>ต่างของลักษณะประจำพันธุ์ไม่ได้              | .....       | ... /..... |
| 11. ระยะสุกแก่ไม่สามารถตรวจตัดพันธุ์ปนได้เพราะลักษณะสีของเมล็ดข้าว<br>เมื่อสุกแก่ไม่แตกต่างกัน               | .....       | ... /..... |
| 12. การระบายน้ำออกจากแปลงก่อนการเก็บเกี่ยวประมาณ 10 วัน ช่วยให้ข้าว<br>สุกแก่พร้อมกัน                        | .... /..... | .....      |
| 13. เครื่องเกี่ยวนวดก่อนเก็บเกี่ยวข้าวไว้ทำพันธุ์ต้องทำความสะอาด ทุกครั้ง                                    | .... /..... | .....      |
| 14. ข้าวบริเวณขอบแปลงนาที่ติดกับแปลงข้าวพันธุ์อื่นก็ใช้ทำเมล็ดพันธุ์ได้                                      | .....       | ... /..... |
| 15. เมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถตากบนพื้นดินได้โดยไม่ต้องรองด้วยมุ้งในลอนหรือ<br>ผ้าพลาสติก                         | .....       | ... /..... |
| 16. การตากเมล็ดพันธุ์ข้าวควรเกลี่ยข้าวให้หนาประมาณ 5 เซนติเมตร                                               | .... /..... | .....      |
| 17. การตากข้าวจะต้องมีการเกลี่ยพลิกกลับเมล็ดข้าวที่ตากวันละ 3-4 ครั้ง                                        | ... /.....  | .....      |
| 18. เมล็ดพันธุ์ข้าวควรตากลดความชื้นให้เหลือประมาณ 12 – 13 เปอร์เซ็นต์                                        | .... /..... | .....      |
| 19. เมล็ดพันธุ์ข้าวจะต้องทำความสะอาดคัดแยกสิ่งเจือปนก่อนบรรจุกระสอบ                                          | ... /.....  | .....      |
| 20. กระสอบที่บรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถวางบนพื้นได้โดยไม่ต้องรองด้วยไม้                                      | .....       | ... /..... |
| 21. กระสอบบรรจุเมล็ดพันธุ์ควรติดป้ายแสดงรายละเอียดให้ชัดเจน                                                  | ... /.....  | .....      |
| 22. เมล็ดพันธุ์ควรเก็บรักษาในโรงเรือนที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก                                                   | ... /.....  | .....      |